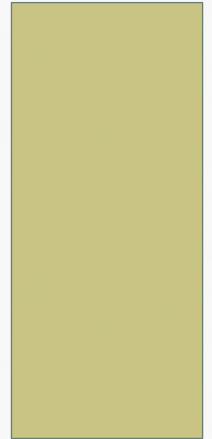

PODSTAWY PRAWA ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

DR KAROLINA STOPKA

ZASIŁEK MACIERZYŃSKI C.D.

Dopuszczalność wykonywania pracy w okresie korzystania z zasiłku macierzyńskiego

NIE

1. cel urlopu macierzyńskiego
2. unormowania dotyczące innych urlopów

TAK

1. ustawa zasiłkowa (art. 31 ust. 5)
2. ustawa systemowa (art. 9 ust 1c-1d)

ZASIŁEK OPIEKUŃCZY

Świadczenie przysługujące **ubezpieczonemu** podlegającemu ubezpieczeniu chorobowemu **obowiązkowo lub dobrowolnie**, zwolnionemu od wykonywania pracy w związku z potrzebą zapewnienia **osobistej opieki dziecku** lub **innemu choremu członkowi rodziny** w sytuacjach określonych w przepisach art. 32 ust. 1 ust. 1 (tzw. podstawowy zasiłek opiekuńczy) i art. 32a ustawy zasiłkowej (tzw. dodatkowy zasiłek opiekuńczy).

ZASIŁEK OPIEKUŃCZY C.D.

Konieczność osobistego sprawowania opieki - sytuacja, gdy nie ma innych członków rodziny pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym, którzy mogliby zapewnić tę opiekę (art. 34 ustawy zasiłkowej).

O braku domownika mogącego zapewnić opiekę, ubezpieczony stwierdza w oświadczeniu.

Prawo do zasiłku opiekuńczego należy rozpatrywać indywidualnie.

ZASIŁEK OPIEKUŃCZY C.D.

Konieczność osobistego sprawowania opieki - sytuacja, gdy nie ma innych członków rodziny pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym, którzy mogliby zapewnić tę opiekę (art. 34 ustawy zasiłkowej).

O braku domownika mogącego zapewnić opiekę, ubezpieczony stwierdza w oświadczeniu.

Prawo do zasiłku opiekuńczego należy rozpatrywać indywidualnie.

ZASIŁEK OPIEKUŃCZY C.D.

Za dzieci, nad którymi sprawowana jest opieka, uważa się:

- dziecko ubezpieczonego,
- dziecko małżonka ubezpieczonego,
- dziecko przysposobione,
- dziecko obce przyjęte na wychowanie i utrzymanie (art. 32 ust. 3 ustawy zasiłkowej).

ZASIŁEK OPIEKUŃCZY C.D.

Inny chory członek rodziny - uważa się małżonka, rodziców, rodzica dziecka, ojczyma, macochę, teściów, dziadków, wnuki, rodzeństwo oraz **dzieci w wieku powyżej 14 lat** - jeżeli pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z ubezpieczonym w okresie sprawowania opieki (art. 32 ust. 2 ustawy zasiłkowej).

SYTUACJE UPRAWNIAJĄCE DO NABYCIA PRAWA DO TZW. PODSTAWOWEGO ZASIŁKU OPIEKUŃCZEGO

- opieka nad zdrowym dzieckiem do ukończenia 8 lat,
- chorym dzieckiem w wieku do ukończenia 14 lat,
- innym chorym członkiem rodziny (art. 32 ust. 1 ustawy zasiłkowej).

SYTUACJE UPRAWNIAJĄCE ...

opieka nad zdrowym dzieckiem do ukończenia 8 lat:

- a) nieprzewidziane zamknięcie żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola, szkoły, choroba „**niani**” lub dziennego opiekuna sprawujących opiekę nad dzieckiem,
- b) poród, choroba małżonka ubezpieczonego lub rodzica dziecka, stale opiekujących się dzieckiem, jeżeli uniemożliwia im sprawowanie opieki,
- c) pobyt małżonka ubezpieczonego, rodzica dziecka, stale opiekujących się dzieckiem, w szpitalu albo innym zakładzie leczniczym.

OKRES ZASIŁKOWY TZW. PODSTAWOWEGO ZASIŁKU OPIEKUŃCZEGO ART. 33 USTAWY ZASIŁKOWEJ

zasiłek opiekuńczy przysługuje przez okres zwolnienia od wykonywania pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki,

a. **60 dni** - jeśli opieka sprawowana jest nad zdrowym dzieckiem w wieku do 8 lat oraz nad chorym dzieckiem w wieku do ukończenia 14 lat,

b. **14 dni** - jeśli opieka sprawowana jest nad innym chorym członkiem rodziny.

OKRES ZASIŁKOWY TZW. PODSTAWOWEGO ZASIŁKU OPIEKUŃCZEGO C.D.

Łączna długość zasiłku opiekuńczego w roku kalendarzowym - nie może przekraczać **60 dni**.

Długość okresu zasiłkowego niezależna od:

- liczby osób uprawnionych do zasiłku,
- liczby dzieci i innych członków rodziny, którzy w danym roku wymagali opieki,
- rodzaju schorzenia czy stwierdzonej niepełnosprawności osób wymagających opieki.

TZW. DODATKOWY ZASIŁEK OPIEKUŃCZY ART. 32A USTAWY ZASIŁKOWEJ

przystępuje ubezpieczonemu - ojcu dziecka lub ubezpieczonemu innemu członkowi najbliższej rodziny, w przypadku gdy ubezpieczona matka dziecka przed upływem 8 tygodni po porodzie:

- 1) przebywa w szpitalu albo w innym zakładzie leczniczym ze względu na stan zdrowia uniemożliwiający jej sprawowanie osobistej opieki nad dzieckiem albo
- 2) legitymuje się orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo

WYSOKOŚĆ ZASIŁKÓW OPIEKUŃCZYCH

Wysokość zasiłku opiekuńczego podstawowego i dodatkowego – 80 % podstawy wymiaru zasiłku (art. 35 ust. 1 ustawy zasiłkowej).

ZASADY USTALANIA I KORZYSTANIA Z ZASIŁKU - ART. 35 UST. 2 USTAWY ZASIŁKOWEJ

- zasiłek przysługuje za każdy dzień zwolnienia od wykonywania pracy z powodu konieczności sprawowania opieki, nie wyliczając dni wolnych od pracy,
- zasiłek nie przysługuje za okresy sprawowania opieki przypadające w czasie urlopu bezpłatnego i wychowawczego,

ZASADY USTALANIA I KORZYSTANIA Z ZASIŁKU C.D.

- ubezpieczony traci prawo do zasiłku, jeżeli w okresie zwolnienia z pracy wykonuje pracę zarobkową lub wykorzystuje zwolnienie w sposób niezgodny z jego celem,
- zasiłek nie przysługuje, gdy na podstawie przepisów o wynagradzaniu ubezpieczony zachowuje prawo do wynagrodzenia.

ZASIŁEK OPIEKUŃCZY A TZW. ZWOLNIENIE WYCHOWAWCZE (ART. 188 K.P.)

Pracownikowi wychowującemu przynajmniej jedno dziecko w wieku do 14 lat przysługuje w ciągu roku kalendarzowego zwolnienie od pracy w wymiarze 16 godzin albo 2 dni, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia

PODSTAWA WYMIARU ZASIŁKU MACIERZYŃSKIEGO I OPIEKUŃCZEGO

przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego i opiekuńczego stosuje się odpowiednio niektóre przepisy regulujące podstawę wymiaru zasiłku chorobowego – art. 47 i 52 ustawy zasiłkowej.

PODSTAWA WYMIARU ZASIŁKU ...

Podstawa wymiaru zasiłku macierzyńskiego i opiekuńczego ubezpieczonych pracowników (art. 36 – 37)

- > 12 m. ubezpieczenia chorobowego - przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 m. kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym nastąpił poród lub sprawowanie opieki
- ubezpieczenie < 12 m. a > niż miesiąc - przeciętne miesięczne wynagrodzenie za pełne m. kalendarzowe ubezpieczenia
- ubezpieczenie < niż m. - wynagrodzenie, które *ubezpieczony* będący pracownikiem osiągnąłby, gdyby pracował pełny miesiąc kalendarzowy.

PODSTAWA WYMIARU ZASIŁKU...

Podstawa wymiaru zasiłku macierzyńskiego i opiekuńczego ubezpieczonego niebędącego pracownikiem, dla którego podstawę wymiaru składek na *ubezpieczenie* stanowi zadeklarowana kwota, podlegającego *ubezpieczeniu* chorobowemu **przez okres krótszy niż okres 12 m.** podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi **suma:**

- przeciętnej miesięcznej najniższej podstawy wymiaru składek za pełne miesiące kalendarzowe ubezpieczenia oraz
- kwoty stanowiącej iloczyn jednej dwunastej przeciętnej kwoty zadeklarowanej jako podstawa wymiaru składek na *ubezpieczenie* chorobowe, w części przewyższającej najniższą podstawę wymiaru składek na *ubezpieczenie* chorobowe, po odliczeniach, o których mowa w art. 3 pkt 4, za pełne m. kalendarzowe *ubezpieczenia*, z których przychód podlega uwzględnieniu oraz liczby tych miesięcy.

PRZYKŁAD

Anna K. rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej w styczniu 2018 r. Zgłosiła się do wszystkich ubezpieczeń społecznych, w tym do chorobowego, od 1.1.2018 r. Mimo że podstawę składek stanowi dla niej 60% przeciętnego prognozowanego wynagrodzenia, tj. 2665,80 zł (wykonuje pracę na rzecz swojego byłego pracodawcy), zadeklarowała wyższą podstawę składek i opłacała je od kwoty 5000 zł. W dniu 5 kwietnia 2018 r. r. przedłożyła zwolnienie lekarskie związane z opieką nad chorym 2 - letnim dzieckiem.

Podstawę wymiaru zasiłku opiekuńczego należy wyliczyć w następujący sposób:

$2665.80 \text{ zł} (60\% \text{ przeciętnego prognozowanego wynagrodzenia}) - 13,71\% = 2300 \text{ zł};$

$2300 \text{ zł} \times 3 \text{ miesiące podlegania ubezpieczeniom} 6900 \text{ zł} \div 3 \text{ miesiące} = 2300 \text{ zł};$

$5000 \text{ zł} (\text{kwota zadeklarowana}) - 2665.80 \text{ zł} = 2334.2 \text{ zł} - \text{nadwyżka ponad najniższą podstawę wymiaru};$

$2334.2 \text{ zł} - 13,71\% = 2014,18 \text{ zł};$

$2014.18 \times 3 \text{ miesiące} = 6042,54 \text{ zł} \div 3 \text{ miesiące} = 2014.18 \text{ zł}$
(kwota ta stanowi przeciętną kwotę nadwyżki);

$2014.18 \text{ zł} \div 12 \text{ miesięcy} = 167.85 \text{ zł} (1/12 \text{ przeciętnej kwoty nadwyżki});$

$167.85 \text{ zł} \times 3 \text{ pełne miesiące ubezpieczenia} = 505.55 \text{ zł}.$

Podstawę wymiaru zasiłku stanowi: **2300 zł + 505.55 zł = 2803,55 zł.**

ZASIŁEK OPIEKUŃCZY C.D.

Dokumentem niezbędnym do przyznania i wypłaty zasiłku opiekuńczego jest, złożony w formie papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego, **wniosek** zawierający określone dane, zgodnie z wzorem wskazanym w **rozporządzeniu Ministra RPiPS z 8.12.2015 r. w sprawie zakresu informacji o okolicznościach mających wpływ na prawo do zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa lub ich wysokość oraz dokumentów niezbędnych do przyznania i wypłaty zasiłków** (Dz.U. z 2017r. poz. 87).